7/7086

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı

SAYI : B.02.1.HM.0.EKA-01.01.1002 04.07.02- 43755
KONU: Soru Önergesi.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE

İlgi: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği (Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)'nin 2 Mayıs 2002 tarih ve KAN.KAR.MD/A.01.0.GNS.0.10.00.02-14927 sayılı yazısı

İlgide kayıtlı yazı ile Hatay Milletvekili Sn. Mustafa GEÇER'in 7/7086-14957 sayılı yazılı soru önergesinin cevaplandırılması talep edilmiştir.

Söz konusu önergeye cevaben hazırlanan metin ilişikte sunulmaktadır.

Bilgileri ve gereğini arz ederim.

Dr. Kemal DERVİŞ
Devlet Bakanı

EKLER:

EK: 1 yazı (1 adet, 3 sayfa)

DAĞITIM:

Bilgi:
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğüne

7/7086

HATAY MİLLETVEKİLİ SAYIN MUSTAFA GEÇER'İN YAZILI SORULARINA YANITTIR

Soru 1: Ekonomiden sorumlu bir Bakan olarak, Yunan işadamlarını Türkiye'ye davet ederken, kendi işadamlarımızın başka ülkelere kaçırılmasını nasıl değerlendiriyorsunuz ?

Yanıt: Gelişen teknolojiye bağlı olarak yüksek bir ivmeyle ilerleme kaydeden elektronik, iletişim ve ulaştırma imkanları, günümüzde dünyayı küresel bir köy haline dönüştürmüştür. Bu küresel ortamda hem bölgesel hem de uluslararası ilişkiler, ulusal ekonomilerin gelişmesi sürecinde de kaçınılmaz bir önem taşır hale gelmiştir. Dünyadaki küreselleşme olgusu, doğal olarak sermaye hareketlerini de kapsamıştır. İç tasarrufları uzun dönem için yetersiz olan ve dolayısıyla yatırım için yeterli ölçüde finansman ayıramayan ekonomilerin kalkınma süreçlerinde, uzun vadeli ve yatırıma yönelik sermaye girişleri önemli rol oynamaktadır. Doğrudan yabancı sermaye yatırımı olarak adlandırılan bu sermaye girişleri, ülkelerde yatırıma dönüşmekte, üretim yapmakta, katma değer yaratmakta ve istihdam sağlamaktadır. Dolayısıyla, ülkelerin gayrı safi yurtiçi hasılasına ve toplumların refahına doğrudan katkı sağlamaktadır. Ekonomik programımız kapsamındaki yapısal reformlar arasında en fazla önem verilenlerinden biri de Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Reformu'dur. Söz konusu reform çalışmaları kapsamında, yerli ve yabancı sermaye yatırımı arasında bir ayrım yapılmamış, tüm yatırımların önündeki idari engellerin kaldırılarak, yatırım ortamının iyileştirilmesi bir bütün olarak ele alınmıştır.

Dünyada doğrudan yabancı yatırımların miktarı 2000 yılında 1 trilyon dolara ulaşmıştır. Ayrıca, dünyanın en çok yabancı sermaye çeken ülkelerinin aslında en çok sermaye ihraç eden ülkeler olduğu da dikkat çekicidir.

Soruda belirtildiği şekliyle "Türk işadamlarının yurtdışına kaçırılması" doğru bir ifade olmayıp, bu durum, işadamlarımızın kendi ülkelerinin sınırlarını aşarak, ekonomik fayda değerlendirmeleri sonucunda girişimciliklerini yurtdışına taşımaları olarak açıklanabilir. Ülkemizden

yurtdışına sermaye ihracı 2000 yılında 1 milyar dolar, 2001 yılında ise 604 milyon dolar olmuştur. Aynı yıllarda ülkemize gelen yabancı sermaye miktarı ise sırasıyla 1.7 milyar dolar ve 3.2 milyar dolardır. Yunan işadamlarına Türkiye'ye yatırım daveti yapılması da küreselleşen dünyadaki imkanların değerlendirilerek ülkemizin kalkınma sürecine katkı sağlanması arzusunun bir neticesidir.

Soru 2: İşadamlarımızın yatırımlarını yurtdışına kaydırmalarının gerekçeleri nelerdir?

Yanıt: İşadamlarımızın yatırımlarını yurtdışına kaydırmaları ülkemizin sermaye de ihraç edebildiğinin bir göstergesidir. Ülkelerde hem zaman içinde ekonomik koşullar farklılık gösterebilir, hem de uluslar arası alanda bölgesel olarak yatırım alanları değişiklik arz edebilir. Bu koşullar altında ülke yatırımcılarının kendilerine uygun yatırım fırsatlarını değerlendirerek ekonomik kararlar almaları doğaldır. Türk işadamları, geçmişte inşaat sektörü ile başlayarak yurtdışında çok büyük projeleri gerçekleştirmişlerdir. Böylelikle uluslar arası camiada Türk müteahhit ve işadamlarının prestiji artmıştır. Burada, girişimcilerimizin dışarıdaki başarılarının Türkiye'nin kredibilitesine olan katkısının yanı sıra yurtdışı kazanımların ülkemize çeşitli şekillerde dönebildiğini de anımsamakta yarar bulunmaktadır.

Yurtdışında yapılan yatırımlar daha ziyade doğu Avrupa ülkelerinde yoğunlaşmaktadır. Türk işadamlarının bu ülkelerde yatırıma yönelmelerinin sebepleri aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- Özellikle Bulgaristan ve Romanya'nın Avrupa Birliği ile tam üyelik müzakerelerine başlamış olmalarının verdiği emniyet hissi,
- Bu ülkelerde işçiliğin göreli olarak daha düşük maliyetli bulunması,
- İç pazarda rekabetin artması nedeniyle nispeten daha düşük kar marjları ile çalışılması.

Burada anımsanması gereken bir nokta; yabancı sermaye yatırımlarının en önemli tedarikçisinin ana firmalar olduğudur. Bu nedenle, Türk işadamlarının yurtdışında yaptığı yatırımlar, ihracatımızın artması açısından çok büyük önem arz etmektedir. Bu nedenden dolayı da yurtdışında yapılan yatırımlar desteklenmesi gereken bir konudur.

Soru 3: Kendi işadamlarımızın önünün açılması ve yurtdışı şartlarında yatırım imkanları sağlanması konusunda Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır ?

Yanıt: Türkiye'deki yatırım ortamının iyileştirilmesi amacıyla, Bakanlar Kurulu'nun 11.12.2001 tarih ve P/2001/10 sayılı Prensip Kararıyla "Türkiye'de Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Reform Programı" kabul edilmiştir. Bu reform programının amacı, yatırım ortamının iyileştirilerek yerli ve yabancı yatırımların artırılmasıdır. Söz konusu program ve bu kapsamda yürütülecek çalışmalar, Kalkınma Planları ve Yıllık Programlar ile Avrupa Birliği'ne uyum sürecinde oluşturulan Ulusal Program ile uyumlu olacaktır.

Bu reform programının anahatlarını, aşağıda belirtilen anahtar alanlar ve belirlenen sorunlar oluşturmaktadır:

1. Şirket kuruluşu
2. İstihdam
3. Sektörel İzinler
4. Arazi Temini ve Arsa Geliştirme
5. Vergi ve Teşvikler
6. Gümrükler ve Teknik Standartlar
7. Fikri Mülkiyet Hakları
8. Doğrudan Yabancı Yatırım Mevzuatı
9. Yatırım Promosyonu.

Yukarıda belirtilen konular hakkında Teknik Komiteler oluşturulmuş olup, bu Teknik Komiteler, Başbakanlık Müsteşarı'nın Başkanlığında "Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Koordinasyon Kurulu" adıyla biraraya getirilmiştir. Komiteler çalışmalarını sürdürmektedir.

Soru 4-) Yeni ihale yasası ve özelleştirmenin mevcut şartlarda Türkiye'ye sağlayacağı imkanlar nelerdir?

Cevap 4-) Kumu İhale Kanunu ve onun tamamlayıcısı niteliğindeki Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, büyük ölçüde AB Direktifleri ve UNCITRAL Model Kanunu düzenlemeleri dikkate alınarak hazırlanmış bulunmaktadır. Yeni Kanunda, ihalelerin ilanından sözleşmenin imzalanmasına kadar geçen süre daha rekabetçi ve şeffaf olarak tasarlanmış olup, Kanunun kapsamı genişletilmek suretiyle kamu sektörü içersindeki farklı uygulamaların sona erdirilmesi amaçlanmıştır. Yeni Kanunla getirilen en önemli değişikliklerden biri, Kanunun uygulanması ve uygulamada karşılaşılacak sorunların çözümünden sorumlu bağımsız bir idari yapı olan Kamu İhale Kurumu'nun oluşturulmasıdır. Kanunun yürürlüğe girmesiyle (1 Ocak 2003), Kanunda öngörülen eşik değerlerin üzerindeki ihaleler uluslararası niteliğe bürünecek olup, bu ihalelerde yerli istekliler lehine %15'e kadar fiyat avantajı sağlanabilecektir. Yürürlükte olan 2886 sayılı Kanunun uygulanmasında önemli sorunlara ve pek çok ihtilafa neden olan, ödeneği bulunmayan işlerin ihalesinin yapılması konusu, yeni kanunda tekrar düzenlenerek işlerin ihale edilebilmesi için proje maliyetinin %10'u oranında başlangıç yılı ödeneği ayrılması ve daha sonraki yıllar için programlanmış olan ödenek dilimlerinin azaltılmaması öngörülmüş bulunmaktadır. Ayrıca, kamu kaynaklarının verimli bir şekilde kullanılmasını teminen, istekliler ve idare görevlileri hakkındaki cezai yaptırımlar etkinleştirilmiştir.